

Landets Arbeidere til at levere deres Varer til billigere Pris. Den Slags Ansporelse er saaledes ligesom man med Pidsf og Sporer vil drive Beste frem over Cone. Det gaar ikke! Men giv den noget Havre, saa kan den gaa frem; det er naturligt, og naar en Arbeider faar sit Arbeide betalt saaledes, at han kan leve deraf, kan han staa sig ved at gjøre det billigere, men ikke paa den anden Maade. (Mine Skad og Frederiksen smile.) Ja, le De, mine Herrer, men den føler bedst, hvor Skoen trykker, som har den paa. Dog er det ikke mig, den trykker, men jeg kender de Forhold, hvor det er Ulfælbet. De Herrer kende til disse Ting af Theorien; men noget Andet er det for den, der kender det af Praxis. Jeg har derfor velvillig giwet mig ind i dette Toldubvalg, fordi jeg fandt, at det var min Pligt at gjøre, hvad jeg med mine ringe Gæner formaade, til at modvirke, hvad jeg ansaa for skadeligt; — thi det er ikke for Arbeidsklassen alene, jeg taler, nei, det er, fordi det vil være til vort Lands største Ståde paa den Maade at nedsette Tolden; det vil selvfølgelig formindste Folketallet i en meget betydelig Grad i Landet; thi det er naturligt, at naar udenlandsk Fabrikat kan føres ind i Landet i færdig Tilstand uden Told, blive mange Hænder ledige. Jeg tror ikke, at Mange nære Lovd berom, naar de rigtig overveie det, og jeg beder Dem Alle overveie, om det ikke i Bifærligheden er saaledes, at ved en forøget Afsetning er det let muligt at bringe billigere Priser frem paa en naturlig Maade. Der er her fremført et eneetaende Exempel, nemlig den Fabrik ovre i Sverrig. Ganste vist kan der saaledes fremføres flere Exempler. Naar der er reist en saadan Fabrik i en Skov, hvor der haves overflødig Materiale ved Haanden, er det ligefrem, at den i Førfningen kan levere billigere Varer end paa Stæder, hvor saadanne begunstige Forhold ikke ere tilstede, men det bliver desuagtet kun Ulfældet til en Tid; thi man maa da have Grund til at formode, at det ikke vil være længe, før en saadan Fabrik ogsaa reises andre Stæder, og man der tager Exempel deraf, men en saadan kan da ogsaa reises her i Landet — en saadan har, saa vidt jeg veed, allerede taget sin Begyndelse her — og derved vil det bevirkes, at slige Varer ogsaa blive billigere her i Landet. Det kan ikke være min Mening at modarbeide Fabriker, det hverken vil, kan eller bør man gjøre, uagtet de ere til Skade for Haandværk og Huslid, thi de ere selvfølgelig til Fordel for Folket i Almindelighed, og derfor maa og kan og bør man ikke virke derimod — men man bør modarbeide, at udenlandsk Fabrik- og Haandværksdrift kan overskue vor, saa at de indenlandske Arbeidere ikke kunne enære sig, det er dog Hovedsagen, og det kan kun opnaas ved at holde paa Beskyttelsestolden. Det Ord „Beskyttelse“ har i mine Øren en god Klang, jeg frygter ikke derfor. Hvad er det, man vil beskytte? Det er Landets Arbeidere. Hvorledes tror man,

at det er muligt, at Arbeidsagerne kunne give Arbeiderne, som man dog er enig om have Grund til at forlange større Dagløn, denne, naar deres Afsetning af Varer bliver mindre? Disse Fordringer ville paa ingen Maade kunne blive opfyldte; thi det vil blive absolut nødvendigt for Arbeidsageren ikke at forhøje Prisen paa Arbeide, men tværtimod at gaa den modsatte Vej; han vil sige til sine Arbeidere: Jeg har ikke Brug for saa mange men kan hjælpe mig med færre, og der vil være nok, som ville levere Arbeidet billigere. Det er den modsatte Vej af den, man i Almindelighed vil gaa, at give dem større Fortjeneste. Det er ikke alene Fabriker og Haandværk, men ogsaa Land-Industri, jeg søger at virke for og tage i Beskyttelse, men som sagt med Hensyn til Beskyttelsen har jeg udtalt mig i Betænkningen i forrige Samling, og jeg skal ikke opholde mig mere derved. Blandt de andre Punkter, som jeg særdeles har lagt Vægt paa, skal jeg nævne det, at en Bærditold er efter min Mening baade den retfærdigste og den for Statskassen mest gavnlige. Min Tanker er jo den, at der paa finere og dyrere Varer bliver sat en højere Told end for de billigere og grovere, thi det er uretfærdigt ikke at lægge Værdien, men derimod blot Vægten til Grund for Toldbestatningen, navnlig hvad Klæde angaar, saa at de grovere Varer efter deres Vægt rammes dobbelt saa stærkt som de finere. I Betænkningen har jeg saaledes nævnt Klæde, med Hensyn til hvilket Toldbestatningen formentlig kunde indrettes saaledes efter Maal og Vægt, at i Forening der af det finere Klæde kom til at betales dobbelt saa meget Told som af det grovere. Fremdeles er det min Mening, at Tolden paa Lugsagjenstande burde betydelig forhøjes, og jeg skal da nævne, at der findes flere Positioner under Navn af Galanterivarer og Nipsagjenstande, som kan henregnes dertil. Jeg havde dog i saa Henseende ikke stillet særlige Ændringsforslag; det vilde jeg, som jeg udtalte i Betænkningen, ikke indlade mig paa før paa et senere Standpunkt, da der dog ikke var Udsigt til, at Sagen i den daværende Samling vilde komme videre, og da Arbeidet saaledes ikke blot vilde være temmelig frugtesløst, men derhos ogsaa næsten uoverkommeligt paa Grund af, at der var saa mange Punkter, hvor jeg ikke delte Anskuelse med de øvrige Herrer i Udvalget. Med Hensyn til disse Positioner var jeg forøvrigt villig til at gaa sammen med de Medlemmer, som vilde gaa høiest i den af mig nævnte Retning. Med Hensyn til Raastoffer er det en Selvfølge, at naar man formindster Beskyttelsestolden for de fabrikerede Gjenstande, maa man under alle Omstændigheder nedsette Tolden paa Raastofferne, men da jeg holder paa, at Beskyttelsestolden hverken skal borttages eller nedsettes, har jeg som Følge deraf heller ikke villet være med til at nedsette Tolden paa Raaprodukter, undtagen forsaavidt de være nødvendige til de Gjenstande, der bruges mest af den mindre Bemidlede. Hvad derimod angaar de